

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN LAUSUNTO
3/2007 vp**

Hallituksen esitys laeiksi valtioneuvostosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä eräiden tehtävien siirtämisestä työ- ja elinkeinoministeriöön

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 2007 lähettäessään hallituksen esityksen laeiksi valtioneuvostosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä eräiden tehtävien siirtämisestä työ- ja elinkeinoministeriöön (HE 54/2007 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan samalla todennut, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta voi halutessaan antaa lausunnon perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- työministeri Tarja Cronberg
- alivaltiosihteeri Heikki Aaltonen, valtioneuvoston kanslia
- kansliapäällikkö Markku Wallin, työministeriö
- lakimies Janne Metsämäki, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- johtaja Markku Lemmetty, Akava ry
- lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen, Elinkeinoelämän keskusliitto
- johtaja Antti Neimala, Suomen Yrittäjät ry

- puheenjohtaja Lea Karjalainen, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry
- johtaja Keijo Sahrman, Suomen Kuntaliitto
- apulaistoimistonjohtaja Tarja Hassinen, Itäkeskuksen työvoimatoimisto
- puheenjohtaja Eija Tuutti, Työ- ja elinkeinohallinnon henkilöstöliitto THHL ry
- pääluottamusmies, ammatinvalintapsykologi Tapio Suvanto, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
- pääluottamusmies, apulaistoimistonjohtaja Marja Jaakkola, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- JUKO ry:n asiantuntija, vanhempi hallitussihteeri Tarja Brandes, työministeriö
- luottamusmies Kirsti Siponen, Palkansaajajärjestö Pardia ry / Valtion toimihenkilöliitto Valto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet sisäasiainministeriö, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry sekä johtaja Raimo Harjunen, Etelä-Pohjanmaan TE-keskus.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen

Esityksessä ehdotetaan ministeriörakenteen uudelleen organisointia siten, että kauppa- ja teollisuusministeriö ja työministeriö lakkautetaan ja niiden tilalle perustetaan työ- ja elinkeinoministeriö.

Esityksen keskeinen tavoite on työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen. Työvoima- ja yritysasioiden keskittämisellä yhteiseen ohjaukseen pyritään parantamaan edellytyksiä vastata työmarkkinoiden toimivuutta koskeviin haasteisiin. Tarkoituksena on tuottaa yrityksille ja yrittäjyyttä harkitseville palveluja yhtenä kokonaisuutena ja yhtenäisesti ohjattuina. Yritysasiakkaiden asiointia on tarkoitus yksinkertaistaa ja samalla nopeuttaa ja helpottaa oikean palvelun saantia. Työvoimapolittisia toimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa ja kohdentaa entistä yrittäjäystävällisemmin ja edistää näin työvoiman kysynnän ja tarjonnan tehokasta kohtaantoa.

Valiokunta pitää työ- ja elinkeinoministeriön perustamista perusteltuna ja katsoo, että toisiinsa läheisesti liittyvien työ-, elinkeino- ja aluepolitiikan yhdistäminen saman ministeriön toimialaan ja organisaatioon luo uusia mahdollisuuksia vastata elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden toimivuuden sekä alueiden tasapainoisen kehityksen haasteisiin. Valiokunta katsoo, että uusi ministeriörakenne antaa mahdollisuuksia löytää uusia keinoja kohtaanto-ongelman ratkaisemiseksi. Lisäarvoa voidaan saada muun muassa työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikan yhdistämisestä, laaja-alaisesta innovaatiopolitiikasta sekä alueiden tasapainoisen kehityksen huomioonotamisesta kaikessa päätöksenteossa.

Valiokunta katsoo, että työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen antaa edellytyksiä yritysten kanssa tehtävän yhteistyön parantamiseen ja yrityksille suunnattujen tukimuotojen kokonaisvaltaiseen tarkasteluun. Valiokunta korostaa pienten yritysten työllistävää merkitystä ja pitää tärkeänä, että niiden tarvitsemat palve-

lut ja tukimuodot saavat uudessa organisaatiossa nykyistä keskeisemmän aseman. Erityisesti valiokunta korostaa välityömarkkinoiden luomisen tärkeyttä. Valiokunta painottaa, että uudessa organisaatiossa tulee huolehtia myös sosiaalisten yritysten toimintamahdollisuuksien kehittämisestä.

Valiokunta on saanut selvityksen uudelle ministeriölle laaditusta organisaatiorakenteesta ja katsoo, että se luo mahdollisuuksia työ-, elinkeino- ja aluepolitiikan osaamisalueiden yhdistämiselle ja luoville ratkaisuille. Organisaatiorakenne asettaa kuitenkin suuria haasteita ministeriön valittavalle virkamiesjohdolle, jonka laaja-alaisista näkemyksistä ja taidoista henkilöstö- ja muutosjohtamisessa pitkälti riippuu, miten erilaisten työkuultuurien ja painotusten hedelmällisessä yhdistämisessä onnistutaan.

Samalla valiokunta kiinnittää huomiota uuden ministeriön perustamisen vaikutuksiin tuottavuusohjelmaan ja sen toteuttamiseen ja katsoo, että tuottavuusohjelma on syytä tarkistaa uutta organisaatiorakennetta vastaavaksi. Ministeriötasolla tehtävien uudelleen organisointi antaa valiokunnan käsityksen mukaan uusia mahdollisuuksia tuottavuuden lisäämiseen. Samalla valiokunta kuitenkin korostaa, että alue- ja paikallistasolla osaavan työvoiman saannin turvaamiseen liittyvät haasteet tulevat lähivuosina vain lisääntymään. Tästä syystä on tärkeää, että tuottavuusohjelmaa toteutettaessa turvataan erityisesti työvoimatoimistoille tehtävien asianmukaisen suorittamisen edellyttämät henkilöresurssit.

Työlainsäädännön laadun turvaaminen

Työlainsäädännön selkeydelle ja ymmärrettävyydelle asettaa erityisiä haasteita se, että sitä tulee voida mahdollisimman yksiselitteisesti tulkita myös ruohonjuuritasolla, pienilläkin työpaikoilla ilman juridista erityisosaamista. Työlainsäädännön ajantasaisuudella ja selkeydellä on merkittävä vaikutus työpaikkojen toiminnan sujuvuuteen ja työn tuottavuuteen. Jotta työlainsäädäntö vastaa työelämän tarpeita, on tärkeää,

että työmarkkinaosapuolet ovat kiinteästi mukana sen valmistelussa alusta asti ja osallistuvat myös työlainsäädäntöä koskevan ohjeistuksen laatimiseen ja koulutuksen järjestämiseen.

Edellä esitetyt työlainsäädännön ominaispiirteet vaikuttavat siihen, että työlainsäädännön valmistelun laatuun ja resurssointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Valiokunta korostaa, että uuden ministeriön organisoinnissa tulee turvata riittävät resurssit ja osaaminen työlainsäädännön ajan tasalla pitämiseen ja kehittämiseen.

Työvoimapolitiikka

Esityksen perustelujen mukaan työvoimapolitiikassa olisi tarpeen siirtää painotusta työttömyyden hoitamisesta työvoimakapeikkojen ja yritysten kokemien rekrytointiongelmien poistamiseen. Kyseinen perustelujen kohta on työhallinnossa herättänyt ihmetystä, ja sen on katsottu osoittavan, että työhallinnon toimintaa ei tunneta riittävästi.

Työhallinto on jo monen vuoden ajan siirtänyt resursseja ja toiminnan painopistettä yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön. Työvoimatoimistojen henkilöstö on jalkautunut yrityksiin tarjoamaan palveluita ja etsimään mahdollisuuksia järjestää yhteishankintakoulutusta ja sijoittaa työttömiä oppisopimuskoulutukseen tai tukityöhön yrityksiin. Myös elinkeinoelämän järjestöt ovat olleet kehitykseen tyytyväisiä ja antaneet tunnustusta työhallinnon muuttuneille käytännöille.

Uuden ministeriön perustamiseen liittyvissä muutoksissa on tärkeää, että työhallinnon henkilöstö kaikilla tasoilla ministeriöstä työvoimatoimistoihin kokee työnsä olevan arvostettua. Vain työstään ylpeä ja sitä kehittämään kykenevä henkilöstö tekee toivottua tulosta ja turvaa Suomalle osaavaa työvoimaa myös tulevina vuosina.

Valiokunta korostaa, että uudessa organisaatiossa on tärkeää säilyttää kyky reagoida työmarkkinoilla tapahtuviin muutoksiin kehittämällä aktiivista työvoimapolitiikkaa tarvittaessa nopeastikin uuden tilanteen vaatimalla tavalla. Tärkeää on, että työmarkkinajärjestöt, yritykset

ja muut alueen kehittämiseen vaikuttavat tahot voivat myös jatkossa olla mukana vaikuttamassa työvoimapolitiikan suunnitteluun ja painopisteiden valintaan alueellisten neuvottelukuntien tai muiden vastaavien toimielinten kautta.

Työttömät muodostavat merkittävän työvoimapotentialin, jonka saaminen käyttöön on entistäkin tärkeämpää väestön ikääntyessä ja työvoiman tarpeen kasvaessa. Osalle työttömistä työllistyminen on erityisen haastavaa esimerkiksi pitkän työttömyyden, heikon koulutuspuhjan, vammaisuuden, vajaakuntoisuuden tai ikääntymisen johdosta. Tästä syystä heidän työllistämisenä edellyttää henkilökohtaisempaa palvelua ja räätälöityjä toimenpiteitä. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksessa turvataan myös heikommin työllistyvien mahdollisuudet saada tarvitsemiaan palveluja. Valiokunta korostaa, että työvoiman kouluttamiseen liittyvät kohtaantongelmat tulee ratkaista yhteistyössä opetushallinnon kanssa.

Työelämän kehittäminen

Valiokunta pitää hyvänä, että uudessa ministeriössä teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita koskevat asiat yhdistetään innovaatio-osastoksi. Työelämän kehittämistoiminnan liittäminen samaan osastoon teknologiapolitiikan kanssa antaa mahdollisuuksia merkittävään uudelleen ajatteluun ja kokonaisvaltaisempaan näkemykseen myös resurssien tarkoituksenmukaisessa suuntaamisessa.

Työelämän kehittämiseen liittyvät sosiaaliset innovaatiot ovat olennainen osa työpaikkojen tuottavuuden parantamista — ilman niitä ja henkilöstön saumatonta mukanaoloa uusien teknisten ratkaisujen käyttöönotossa ei tuottavuushyötyjä saada täysimääräisesti työyksikön käyttöön. Työelämän kehittäminen on keskeisessä asemassa myös pyrittäessä työhyvinvoinnin lisäämiseen ja työurien jatkamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työelämän kehittämistyö saa uudessa organisaatiossa keskeistä yhteiskunnallista ja taloudellista merkitystään vastaavan aseman ja työelämän kehittämi-

nen nivelletään olennaiseksi osaksi kaikkea innovaatioiden hyödyntämistyötä.

Henkilöstön aseman turvaaminen

Esityksen perustelujen mukaan muutosten lähtökohtana on henkilöstön aseman turvaaminen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan henkilöstö suhtautuu muutokseen positiivisesti ja on organisaatiomuutosten kiireinen aikataulu huomioon ottaen saanut kohtuullisen hyvin tietoa ja päässyt osallistumaan muutoksen valmisteluun erilaisten työryhmien kautta. Jotta muutokset tapahtuisivat mahdollisimman kitkattomasti ja niistä syntyisi mahdollisimman vähän haittaa toimintojen hoitamiselle, on ensiarvoisen tärkeää, että henkilöstö pidetään hyvin ajantasalla ja he kokevat voivansa vaikuttaa tulevaan työhönsä ja työolosuhteisiinsa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kaikki työntekijät kokevat uudessa organisaatiossa tulevansa kohdelluiksi oikeudenmukaisesti ja yhdenvertaisesti ja heille kaikille tarjotaan aito mahdollisuus kehittää itseään ja saada haastavia tehtäviä. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ministeriöiden välille on voinut syntyä palkkaeroja. Jotta henkilöstö kokee uudessa organisaatiossa tulevansa tasa-arvoisesti kohdelluiksi, on tärkeää, että palkkaustasoja koskevat eroavuudet kartoitetaan ja ryhdytään tarvittaessa toimiin palkkauksen yhtenäistämiseksi.

Samalla valiokunta kiinnittää perustuslakivaliokunnan huomiota 1. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 3 momentin säännökseen, jonka mukaan "siirtyvä henkilöstö säilyttää palvelusuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa siirtymähetkellä". Säännöksellä tarkoitetaan, että siirtyvän henkilöstön asema ei muutu, vaan siirtymisen jälkeenkin heillä säilyvät samat oikeudet ja velvollisuudet kuin nykyisessä ministeriössä, kunnes niistä toisin sovitaan tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätään. Valiokunta esittää, että perustuslakivaliokunta selvittää, pitäisikö säännöksen sanamuotoa tarkistaa vastaamaan paremmin säännöksen tarkoitusta.

Selvitys työ- ja elinkeinoministeriön toiminnan vaikuttavuudesta

Uuden ministeriön perustaminen näin nopealla aikataululla ja kolmen ministeriön työkuultuurien yhteensovittaminen on erittäin haastava tehtävä. On myös vaikea ennustaa, millaisilla painoarvoilla yhteiskunnallisesti merkittävät työ-, elinkeino- ja aluepolitiikan näkökulmat pääsevät vaikuttamaan uudessa organisaatiossa. Esityksestä ei myöskään ilmene, miten ministeriötasolla tehtävät uudelleenjärjestelyt vaikuttavat toimintojen järjestämiseen alue- ja paikallistasolla.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialan kannalta erityisen tärkeää on voida seurata, miten uusi ministeriö pystyy vastaamaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa koskevan ongelman haasteisiin. Toisaalta valiokunta kantaa erityistä huolta myös siitä, että uudessa organisaatiossa kannetaan vastuuta vaikeimmissa asemassa olevien työttömien työllistämistä huomioiden myös nuorten työllistämispolkujen järjestäminen. Jotta valiokunta saisi kattavan selvityksen uuden ministeriön toiminnan muotoutumisesta ja erityisesti toimenpiteistä kohtaanto-ongelman ratkaisemiseksi ja vaikeimmin työllistyvien aseman parantamiseksi, valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus antaa vuoden 2010 alussa valiokunnalle selvityksen siitä, miten ministeriöuudistuksella on pystytty vastaamaan kyseisiin haasteisiin. Valiokunta esittää, että perustuslakivaliokunta ottaisi asiaa koskevan lausumaehdotuksen mietintöönsä.

Lausunto

Lausuntonaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon ja

että perustuslakivaliokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi näin kuuluvan lausuman: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa vuoden 2010 alussa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle selvityksen työ- ja elinkeinominis-

teriön toiminnasta koskien erityisesti työvoiman kohtaanto-ongelman ratkai-

semista ja vaikeimmin työllistyvien aseman parantamista."

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Arto Satonen /kok	Jari Larikka /kok
vpj.	Jukka Gustafsson /sd	Markus Mustajärvi /vas
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Sanna Perkiö /kok
	Susanna Haapoja /kesk	Paula Sihto /kesk
	Anna-Maja Henriksson /r	Katja Taimela /sd
	Arja Karhuvaara /kok	Tarja Tallqvist /kd
	Merja Kuusisto /sd	Jyrki Yrttiaho /vas
	Merja Kyllönen /vas	vjäs. Elsi Katainen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Kauppa- ja teollisuusministeriön sekä työministeriön lakkauttaminen ja uuden yhteisen työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen on merkittävä muutos valtionhallinnossa. Tässä vaiheessa on täysin mahdotonta arvioida kaikkea sitä, mihin se tulee johtamaan ja mitkä ovat esityksen vaikutukset. Luonnollisempaa on puhua mahdollisuuksista ja uhista sekä voimavaroista ja riskeistä kuin varmuudella toteutuvista hyvistä tai huonoista seurauksista. Parhaimmillaan uuden ministeriön perustaminen voi johtaa resursien tehokkaampaan käyttöön ja perinteisen sektorikohtaisen byrokratian rikkomiseen, mutta pahimmillaan se voi toimia keskittämisen työkaluna ja johtaa lisääntyvään eriarvoistumiseen ja niiden viimeistenkin valtionhallinnon palveluiden karkaamiseen vähäväkisiltä alueilta. Viime vuosikymmenen aikana on voitu havaita sellaisia kehityssuuntia, jotka antavat aiheita epäillä ainakin joidenkin uhkien toteutuvan.

Valtion tuottavuusohjelma

Edellisen hallituksen aikana valtion tuottavuusohjelman tavoitteeksi asetettiin 15 000 työpaikan karsiminen valtionhallinnosta. Poliittisen paineen vuoksi säästötavoite pudotettiin 9 650 työpaikkaan, mutta uuden hallituksen ohjelmassa ja sen ensimmäisessä valtionalouden selonteossa viime keväältä, säästötavoitetta nostettiin 5 000 työpaikan verran. Näin palattiin lähes alkuperäiseen supistukseen. Huomionarvoista on, että missään vaiheessa ei ole esitetty yhtään selvitystä, tutkimusta tai raporttia, jotka osoittaisivat valtion hallinnosta löytyvän näin paljon löysää, vaan kyse on pitkälti julkisen sektorin ideologisesta alasajosta.

Jos tuottavuusohjelman ainoa peruste on huolehtia yksityisen sektorin mahdollisuuksista rekrytoida uutta työvoimaa lähivuosina, se ei ole hyväksyttävä peruste silloin, kun tarkastellaan henkilöstön asemaa organisaation murrostilanteessa tai kansalaisten oikeutta saada yhtäläiset

palvelut sosioekonomisesta asemastaan tai asuinpaikastaan riippumatta.

Ylhäältä alas pakotettu kategorinen säästöpakko johtaa henkilöstön voimavarojen hukkaamiseen, työn mielekkyyden heikkenemiseen ja organisaation sisäisen eheyden rikkoutumiseen. Hallituksen esityksen perustelut pohjautuvatkin makroekonomiseen näkökulmaan eivätkä suinkaan tehtävien mielekkääseen järjestämiseen asiakkaan kannalta. Itse asiassa hallituksen esityksen perusteluissakin todetaan säästöjen toteutuvan vasta "pitkällä aikavälillä".

Paikallisen työllisyys- ja elinkeinopolitiikan suhde keskitettyyn hallintoon

Hallituksen esityksessä mainitaan, että sillä pyritään vaikuttamaan mm. työmarkkinoiden toimivuutta koskeviin haasteisiin. Tähän asti se on tarkoittanut, että työttömyyden alueellisia eroja ei ole yritettykään kaventaa eikä pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden tueksi ole suunnattu riittävästi resursseja. Tästä on seurannut, että pahin työvoimapula lähivuosina koetaan niillä alueilla, joilla pisimpään on kärsitty massatyöttömyydestä. Työvoiman kohtaanto-ongelma on rajoitettu käsittämään vain tarvetta saada työvoima yhteen suuntaan, Itä- ja Pohjois-Suomesta keskuksiin, ei toiseen suuntaan. Tätä suurta linjaa ministeriöiden yhdistäminen ei muuta vaan voi varmistaa sen, että alueellinen työllisyys- ja paikallislähtöinen elinkeinopolitiikka jää keskitetyn hallinnon alle.

Lisävauhtia perusteluissa haetaan Lissabonin työllisyysstrategian kansalliseen toimenpideohjelmaan sisältyvien kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevien tavoitteiden realisoimisesta konkreettisiksi toimenpiteiksi. Ministeriökeskeisen ohjauksen vahvistaminen tilanteessa, jossa kuntien, seutukuntien ja maakuntien aluekehitys mosaikkimaistuu hurjaa vauhtia, johtaa alueellisten ja sosiaalisten erojen huolestuttavaan kasvuun. Murroksessa, jossa pitäisi lisätä paikallislähtöisten työllisyys- ja elinkeinostrategioiden elinti-

laa, ei kansallinen tai EU-strategioista lähtevä keskitetty hallinnointi toimi.

Globalisoituvassa maailmassa Suomen, tai muiden pienten valtioiden, pärjääminen ei perustu yhden ainoan vaihtoehdon politiikkaan vaan lukuisten alueilla syntyvien osaratkaisujen yhteisvaikutukseen. Kuvaavaa on, että esimerkiksi ESR-määrärahojen hallinnointi keskitettiin ministeriöön tällä ohjelmakaudella aiemasta poiketen.

Työllisyyspolitiikan suhde elinkeino- ja yrityspolitiikkaan

Suomessa on vieläkin yli kaksisataatuhatta työtöntä eikä kova pitkäaikaistyöttömyys sula. Työmarkkinatuki uudistus johti tuhansien työmarkkinatuella eläneiden siirtämiseen toimeentulotuelle. Lisäksi työministeriö antoi keväällä uudet ohjeet työttömien työnhakijoiden priorisoinnista ja heille tarjottavista palveluista. Nämä toimet voidaan nähdä ennakoivina sen suhteen, kenelle palveluita ja määrärahoja tullaan jatkossa suuntaamaan.

Ministeriöiden yhdistämisessä kummittelee pelko, että työmarkkinoilla vaikeassa asemassa elävien tilanne jää syrjään kovan elinkeinopolitiikan tieltä. Näiden tavoitteiden ei tarvitsisi olla keskenään ristiriidassa, sillä kaikkien etu on, että mahdollisimman moni hankkii elantonsa niiden kykyjen ja voimien mukaan, mitä itse kullakin on. Hallituksen esityksen valmistelijoiden yksioikoinen asenne harjoitettuun työllisyyspolitiikkaan nousee esille lauseessa "työvoimapolitiikassa painotusta olisi tarpeen siirtää työttömyyden hoitamisesta työvoimakapeikkojen ja yritysten kokemien rekrytointiongelmien poistamiseen".

Valtion hallinnon yhtäläiset palvelut kaikkialla

Jokin aika sitten työhallinnossa siirryttiin seutukuntapohjaiseen työvoimatoimistoverk-

koon. Se johti esimerkiksi työttömyysturvatul- kintojen tiukkenemiseen, sillä tapauskohtainen terve harkinta katosi tehdyissä ratkaisuis- sa, vaikka paikalliset työvoimatoimikunnat aikoi- naan perustettiin tuomaan virkamiesajattelun rinnalle paikallisosaamista ja -tuntemusta. Jo yksin ilmoittautumiskäytäntöjen yhdenmukais- taminen johti turhaan kulkemiseen työvoimatoi- mistoissa ja matkakustannusten kasvuun. Sama- ratkaisun yhteydessä kunnat menettivät yh- den tärkeän päätävävaltaisen yhteistyökumppa- nin, kun sivutoimipisteet alistettiin seutukunnan työvoimatoimiston johtajan alaisuuteen.

Yhden luokun palvelun periaatetta on kokeil- tu monilla paikkakunnilla. Työ- ja elinkeinovi- ranomaisten palveluiden lisäksi samasta pistees- tä on voinut saada kunnan sosiaalitoimiston ja Kansaneläkelaitoksen palveluita. Vanha hallin- torakenne ei mielekästä yhteistyötä ole estänyt, luutuneet asenteet niinkin. Myös yrityspalvelui- ta on kyetty tarjoamaan joustavasti sekä seutu- kunnissa että TE-keskustasolla.

Aiemmissa julkisen sektorin muutoksissa on liian usein ensin keskitetty päätösvalta, sitten palvelut.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan olisi tullut huomioida lausunnossaan selvemmin ja painokkaammin ne riskit, joita liittyy henkilöstön asemaan muu- tostilanteessa, tuottavuusohjelman kiel- teisiin vaikutuksiin, julkisten palvelui- den yhtäläiseen saatavuuteen kaikkial- la maassa sekä työmarkkinoilla vai- keimmassa asemassa olevien työttö- mien huomioimiseen.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2007

Markus Mustajärvi /vas
Merja Kyllönen /vas

Jyrki Yrttiaho /vas
Tarja Tallqvist /kd